

Mario Sepi elulugu

Aktiivsest ametiühinguliikmest Euroopa sotsiaalmudeli toetajaks

Euroopa kutsumuse juured: Noored Föderalistid

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega puutusin ma esimest korda kokku 1960. aastate lõpus, kui ma hakkasin huvi tundma Euroopa temaatika vastu. Ma tegelesin eelkõige Euroopa sotsiaalküsimustega ja seejuures aitasid mind kogemused, mida ma sain töötades Euroopa föderalistide liikumise (Noored Föderalistid) Rooma sektsiooni sekretärina.

Alates 1966. aastast töötasin teadlasena IAls (Rahvusvaheliste Suhete Instituut), kus ma tegelesin sotsiaalpoliitika ja ametiühingute küsimustega Euroopas. 1969.–1974. aastal oli mul võimalus õppida tundma Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed ning teha koostööd komitee liikmetega eksperdina Vahemere piirkonna riikidega arendatavate suhete valdkonnas.

Saatuse tahtel oli esimene ülesanne, mis mulle anti selles institutsioonis, mida tollal juhtis Altiero Spinelli, koostada retsensioon Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee osatähtsust käsitleva essee kohta.

1970. ja 1980. aastatel keskendusin põhiliselt Itaalia ametiühingute liidu CISL ametiühingulasele tegevusele, alguses töötasin rahvusvahelise poliitika eksperdina ja seejärel Itaalia metallitöötajate liidu FIM peasekretärina, vastutades tööstuspoliitika ja kollektiivlääbirääkimiste eest.

Nende aastate jooksul tegelesin palju lennundus- ja autotööstuse küsimustega ning olin üks neist, kes aitas ametiühingutel 1984. aastal sõlmida lepingu FIATiga, mille tulemusel lõppes pikaleveninud kriis, mis oli alguse saanud konfliktist ametiühingutega 1980. aastal.

See leping võimaldas kaasata ettevõtte sellest kõrvale jäänud töötajad ning saavutada läbirääkimistel ametiühingutega märkimisväärsed tulemused ajal, mil töölistel tuli võidelda oma õiguste eest ja seista silmitsi otsustavate sotsiaalsete muutustega nii Itaalias kui ka Euroopas.

Ametiühingutegevuse keskne idee: sotsiaalne areng

Alates neist aastatest juhindusin kõigil ametikohtadel põhimõttest pühenduda sotsiaalse arengu ideele.

See on samuti üks Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee eesmärk. Rooma lepinguga, millega komitee 1958. aastal loodi, anti komiteele selle loomise hetkest alates põhiülesanne välja töötada Euroopa sotsiaalmudel.

Sotsiaalse arengu tõhustamine innustas ka minu edasist tegevust, sealhulgas rahvusvahelise koostöö valdkonnas, kui 1990. aastate alguses sai minust ISCOsi (Ametiühingute Arengukoostöö Instituut) direktor.

Tänu sellele ametikohale oli mul võimalus töötada erinevate arengumaid puudutavate projektidega koostöös pädevate Itaalia ja Euroopa tasandi institutsioonidega ning ma püüdsin tagada seda, et suhted kolmandate riikidega tugineksid põhja- ja lõunapiirkonna riikide kodanikuühiskonna ühise arengu ideele.

Minu jõupingutused tõhustada koostööd selliste riikidega nagu Mosambiik, Mali, Tšiili ja Brasiilia keskendusid koolitustele, kutsetegevusele suunatud ümberõppele eneseteostuse saavutamiseks, koostöö edendamisele eri majandussektorite sotsiaalvaldkondade vahel ning ametiühingute vabaduste tagamiseks.

Brasiilia kohta võin öelda, et osalesin eriti aktiivselt praeguse presidendi Lula juhitud diktatuurivastase võitluse raames tehtud koostöös. Selle valguses arendasime mitmekesist koolitustegevust Belo Horizontes loodud ametiühingukooli raames. Belo Horizontes asub ka kohalik FIATI vabrik.

Lisaks sellele võimaldas aktiivne osalemine sellistes Euroopa ametiühingorganisatsioonides nagu FEM (Euroopa Metallitöötajate Liit) ühest küljest arendada üht Euroopa juhtideed ja teisest küljest tõhustada riiklike ametiühingute osalemist Euroopa liikumises, mis olid vastuolus Euroopa ühtsuse ideega.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

Minust sai komitee liige 1995. aastal ja 2002. aastal valiti mind töötajate rühma (II rühm) esimeheks.

Komitees töötades olen pühendanud suurema osa oma energiast majandusküsimuste ning Euroopa majandus- ja sotsiaalpoliitika küsimuste uurimisele.

Nende olulisemate arvamuste hulgas, mille raportöör ma olen olnud, sooviksin nimetada 2002. aasta omaalgatuslikku arvamust, milles käsitletakse rahvusvaheliste kapitaliturude suundumusi, struktuure ja institutsioonilisi mehhanisme.

Oma arvamustes olen sageli käsitlenud ka teisi teemasid, nagu konkurentsipoliitika, Euroopa tööstuspoliitika ja rahaliit (osalesin selle uurimisrühma töös, mis töötas välja komitee arvamuse majandus- ja rahaliidu ning töösuhete kohta) ning Lissaboni strateegia.

Alates käesolevast aastast on mul au lisada oma eelnenud ametikohtadele ka komitee presidendi ametikoht, mida ma pean kahe järgmise aasta jooksul. Ma olen juba kirjeldanud oma ametiaja prioriteete ning lõpetuseks sooviksin nende põhjal esitada kaks põhilist institutsioonilist eesmärki, mida me peame eelkõige järgima, et anda komiteele tõeliselt tulevikku suunatud pilk. Need on uus Lissaboni strateegia pärast 2010. aastat ning sellise uue ELi lepingu vastuvõtmine, mis tagaks enam õigusi ja suurema osaluse.

Loodan, et suutsin vähemalt osaliselt selgitada, kuidas minu ametialase tegevuse põhjal sündisid projektid, mida mul on kavas arendada nende kahe aasta jooksul, mil ma olen komitee president (2008–2010).

Kuid nende projektide teostamisel soovin lähtuda eelkõige komitee ajaloost, üritades ühendada meie kahe teed, et innustada, uuendada ja edasi arendada.

Seega jätan ma maha oma nn erapooliku rolli, mida olen kehastanud kogu oma institutsioonilise karjääri jooksul ning võtan enda kanda kollektiivse vastutuse. Ma annan endale igati aru sellise muutusega seotud raskustest, kuid ma toetun seejuures oma uue ülesande täitmisel komitee kõigi rühmade liikmetega loodud headele suhetele.

Mario Sepi KONTAKTANDMED:

e-post: mario.sepi@eesc.europa.eu
tel: +32 25469297
faks: +32 25469752

QE-30-08-709-ET-C

ET

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

Õigused ja solidaarsus kui globaliseerumise teetähised

MARIO SEPI, PRESIDENT AASTATEL 2008–2010

President Mario Sepi sõnum

Õigused ja solidaarsus kui globaliseerumise teetähised

Solidaarsus kui ühine projekt

Solidaarsuse mõistet seostatakse sageli üksnes üksik-isiku või kollektiivi emotsioonidega, mis on igal juhul seotud valiku, ühepoolsuse ja meelevaldsusega.

Minu presidendiaja juhtmõte „Õigused ja solidaarsus kui globaliseerumise teetähised” viitab teistsugusele solidaarsuse mõistele, mis on tasapisi Euroopa aja-loos juurdunud. Tegemist on solidaarsuse mõistega, mis hõlmab ka vastastikusust ja teistega jagamist, teiste eest hoolitsemist ja aktiivset osalemist.

See mõiste ei hõlma teatud termineid, mis on kõigis keeltes kasutusel, näiteks rahvusvahelise koostöö raames doonor- ja arenguriikide eristamine, mida võib leida ka heategevuse valdkonnas ja kaastundlikus konservatismis.

Solidaarsuse puhul ei ole tegemist andjate ja võtjatega ega halastuse ja kaastundega, tegemist ei ole ka otsustajate ja alistunud ootajatega, vaid ebavõrdsete olukordade jagamisega ühise projekti raames.

Solidaarsusele antud õiguslik vorm

Kõnealune kontseptsioon on sajandite jooksul leidnud väljenduse riiklikes organisatsioonides, kohtupretsedentides ja materiaaloiguses, mis on muutnud rikaste spontaanse heategevuse vaeste õiguseks. Viimastel sajanditel toimunud kvalitatiivne muutus on olnud solidaarsuse mõiste jäädvustamine õiguses, ümberjaotamise instrumentides (maksustamissüsteem, kollektiivlääbirääkimised, healuriik) ja võrdõiguslikkuse poole püüdlimes, mis väljendub ka Euroopa sotsiaalmudelil. Kõnealune sotsiaalmudel on ühest küljest meie tsivilisatsiooni eksistentsi üks põhjus ja teisest küljest selle arengu liikumapanev jõud.

Solidaarsus kui konkurentsi-võime saavutamise vahend

Paradoksaalne on see, et selline solidaarsuse mõiste ei keskendu mitte üksnes kvaliteedile, ühiskonna ideele või meie tsivilisatsiooni väärtussüsteemile, vaid on samuti konkurentsi-võime saavutamise vahend globaliseerumise keskkonnas.

Selles valguses on solidaarsus võimeline sundima majandust arenema üha enam ja enam kvaliteedi suunas, tõstes majanduslike ja sotsiaalsete protsesside üldist taset, tagades ühiskonna stabiilsuse ning vältides sotsiaalseid ja keskkonnakatastroofe, mis võiksid tekkida sellise konkurentsi-võime taotlemisel, mis põhineb üksnes kulude haldamisel ja ühiskondlikel konfliktidel.

Solidaarsuse poole püüdlemine ei ole vastuolus globaliseerumisega.

Globaliseerumine on käimasolev protsess, solidaarsus on meetmete ja eesmärkide kogum, mis võimaldab ära kasutada majandusliku ja sotsiaalse arengu võimalusi: tsivilisatsiooni areng ja kõigi inimeste võrdõiguslikkus.

Mario Sepi, president aastatel 2008–2010

Programmi kokkuvõte

Pärast komitee poole sajandi pikkust tegevust

Asjaolu, et minu ametiaeg algab just Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee viiekümndal tegevusaastal paneb mulle kahekordse vastutuse: väärtustada komitee ajalugu ning määratleda samal ajal komitee tulevikusuunised.

Komitee 50. tegevusaasta langeb samuti kokku Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aastaga. Komiteel on selle ürituse raames väga suur osatähtsus, sest kodanikuühiskonna organisatsioonide häälekandjana peegeldab ta sotsiaalsete ja kultuuriliste erinevuste mosaiiki.

Tegemist on institutsiooniga, kus kodanikuühiskonna sidusrühmad esitavad lahendusi, milles on kokkuleppele jõutud, et täita oma nõuandvat rolli ja abistada seeläbi Euroopa Liidu õigustloovaid ja täidesaatvaid institutsioone nende töös.

Vaadates komitee tulevikku pärast 2008. aastat, tuleb võtta kohustus arendada komitee suurt potentsiaali järgmistes valdkondades:

- ühiskondlike muutuste edendamine;
- Euroopa sotsiaalmudeli kaitse tugevdamine.

Poliitika mõju hindamine meie ühiskonnas

Nagu näitab minu ametiajaks valitud juhtmõte, on mul kavas suunata komitee tegevust solidaarsuse ja õiguste suunas.

Kuigi kaks aastat ei ole pikk aeg, on see ideaalne ajavahemik teatud kohustuste tugevdamiseks, tulevikku suunatud nägemuse kinnitamiseks ning komitee osatähtsuse suurendamiseks ELi institutsioonide seas.

Üks oluline eesmärk, mille poole peaksime püüdlema, kui soovime, et komitee tegevus peegeldaks ühiskonna seisukohti, on innustada ELi poliitikameetmete tegeliku mõju hindamist, kui neid poliitikameetmeid rakendatakse meie ühiskonnas.

Nimetatud kontekstis on vaja saada kiirelt teavet ELi otsuste mõju kohta.

Komiteel on tänu oma liikmetele ja nende asjaomastele organisatsioonidele erakordselt hea võrgustik, et konkreetset ja rohujuuresandil hinnata direktiivide ja ELi poliitikameetmete mõju. Me peame seda võimalust igati ära kasutama.

Üksnes nii võib komitee olla vahendaja, kes ühelt poolt toetab ELi institutsioone ja nende otsuseid ning teiselt poolt on suuteline vastama riikide või organisatsioonide järgmistele küsimustele: kuidas mõjutab konkreetne otsus ühiskonna eri valdkondi? Milline on selle mõju töösuhetele? Milline on selle mõju sotsiaal- ja tsiviilarengule igas riigis eraldi?

Kolm peamist prioriteeti

Lissaboni leping sisaldab mitmeid artikleid, milles toetatakse **osalusdemokraatiat**.

Komitee ülesanne on eelkõige leida viise, mis võimaldavad tõhustada nende artiklite rakendamist, suurendades oma osatähtsust konsultatsiooniprotsessis, kasutades täielikult ära rahva algatusõigust õigusloome valdkonnas ning kandes üle praktikasse, teisese õiguse valdkonda, kodanikuühiskonnaga konsulteerimise ja nende teavitamise nõuded.

Meie ühiskonnas esinevad tõsised lõhed ning ühiskondlike lepingute katkemine ettevõtjate, ametiühingute ja valitsuse esindajate vahel, mille tunnistajaks me oleme, muudab vajalikuks majandusstruktuuride kvaliteedi parandamise.

Teine prioriteet on seega **Lissaboni strateegia**.

See strateegia kujutab endast esmatähtsat projekti: koostöö tegemine teiste institutsioonidega selliste teemade käsitlemisel nagu ajakohastamine, teadmispõhine ühiskond, rahvusvaheline konkurents, teadusuuringud ning eurooplaste õigused kodanike ja töötajatena on võtmetegur meie ühiskonna uuendamisse panustamisel.

Praegu on õige aeg teha uusi ettepanekuid institutsioonidele, liikmesriikidele, sotsiaalpartneritele ja teistele komitee tegevusega seotud organisatsioonidele.

Uute ettepanekute eesmärk peab eelkõige olema Euroopa ühiskonna tootmisstruktuuride uuendamine. Kuid seda pole võimalik teha ilma õiguste ja elutingimuste tõhustamise ja kaitseta.

Sellest tuleneb kolmas prioriteet: **õigused** ja Euroopa sotsiaalmudel.

Alates Euroopa Liidu põhiõiguste harta kehtestamiseks peetud võitlusest kuni võitluseni selle eest, et tagada harta konkreetne rakendamine kõigil tasanditel, peab uus ühiskondlik leping, mis kajastub eelkõige põhiõiguste hartas ja Lissaboni lepingu sätetes, saama konkreetseks poliitikaks. Sotsiaalmeetmete kava ajakohastamine on esimene samm selles suunas. Tööõiguse selgitamine ning ELi ja riiklike meetmete, sealhulgas kollektiivlepingute vaheliste suhete määratlemine on oluline sotsiaalse selguse tagamiseks ja vajalik Euroopa kodanike õiguskindluse ja sotsiaalse turvalisuse taastamiseks.

Selgete sõnumite edastamine: teabevahetuse olulisus

Komitee peaks arendama samaaegselt tõhusat komiteesisest ja -välist teabevahetusstrateegiat: edumeelse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ametlikku teabevahetust peavad iseloomustama õigeaegsus, tõhusus ja poliitiline sisu.

Komitee peab eelkõige keskenduma poliitiliste arutelude päevakohastele teemadele.

Esmatähtis on see, et teabevahetus põhineks objektiivsetel faktidel ning annaks tunnistust selle kohta, et komitee suudab käsitleda täpselt ja kiirelt institutsioonidevahelisel arutelul üleskerkinud teemasid.

Komiteevälise teabevahetuse raames oleks vaja välja kujundada strateegia, mis oleks kooskõlas teiste ELi institutsioonide tegevusega, et tõhustada koostööd nendega ja suurendada komitee osatähtsust oma pädevuste raames.